

Nebezpečí Zákona

Papež František připomněl bratrské napomenutí, které udělil svatý Pavel svatému Petru: „aby se vyhnul kritice, dělal rozdíly mezi křesťany pocházejícími z židovství a těmi, kteří byli dříve pohany“. „Pokrytectví je strach otevřeně říci pravdu, před druhými lidmi vystupovat nebo předstírat něco jiného, než jsme“, řekl papež.

27.08.2021

Bratři a sestry, dobrý den!

List Galatánům uvádí poměrně překvapivou skutečnost. Jak jsme slyšeli, Pavel říká, že Kéfovi, tedy Petrovi, před antiochijskou obcí vyčítal, že se nechová dobře. Co se stalo tak vážného, že Pavel musel Petra oslovit tak ostrými slovy? Možná Pavel zašel příliš daleko a nechal se příliš strhnout svou povahou, aniž by se uměl krotit? Uvidíme, že tomu tak není, ale že se opět jedná o vztah mezi Zákonem a svobodou. A k tomu se musíme mnohokrát vracet.

Pavel v dopise Galatánům záměrně zmiňuje tuto epizodu, která se stala v Antiochii před lety. Chce křesťánům z těchto obcí připomenout, že rozhodně nesmějí naslouchat těm, kteří hlásají nutnost obřízky, a tak spadají „pod Zákon“ se všemi jeho předpisy. Nezapomínejme, že právě tito fundamentalističtí kazatelé tam přišli a vyvolali zmatek a také vzali této komunitě klid. Předmětem

kritiky Petra bylo jeho chování při účasti u stolu. Zákon zakazoval Židům jíst s nežidy. Sám Petr se však při jiné příležitosti vydal do Cesareje do domu setníka Kornélia, i když věděl, že přestupuje Zákon. Řekl: „Mne Bůh poučil, že nesmím nikoho považovat za poskvrněného nebo nečistého.“ (Sk 10,28). Když se vrátil do Jeruzaléma, obřezaní křesťané, kteří byli věrní Mojžíšovu zákonu, Petra za jeho chování pokárali, ale on se ospravedlnil slovy: „Tu jsem si vzpomněl na slova Páně: 'Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem svatým.' Jestliže tedy Bůh dal stejný dar jim jako nám, když jsme přijali víru v Pána Ježíše Krista, jak bych se mohl já odvážit klást Bohu překážky?“ (Skutky 11,16-17).
Vzpomeňme si, že Duch svatý přišel v tu chvíli do Kornéliova domu, když tam přišel Petr.

Podobná věc se stala v Antiochii v Pavlově přítomnosti. Když však do

města dorazili někteří obřezaní křesťané z Jeruzaléma - ti, kteří přišli z judaismu -, už tak nečinil, aby si nevysloužil jejich kritiku. To je ta chyba, že mu více záleželo na kritice, na tom, aby udělal dobrý dojem. A to je v Pavlových očích závažné, už proto, že Petra napodobovali další učedníci, především Barnabáš, který spolu s Pavlem evangelizoval právě Galaťany (srov. Gal 2,13). Nevědomky Petr svým způsobem jednání - trochu tak, trochu onak... nejasně, netransparentně - vytvořil ve skutečnosti nespravedlivé rozdělení ve společenství: „Já jsem čistý... já jdu tak, já musím jít tak, tohle nejde...“

Pavel ve své výtce - a zde je jádro problému - používá termín, který nám umožňuje pochopit podstatu jeho reakce: pokrytectví (srov. Gal 2,13). Toto slovo se bude mnohokrát vracet: pokrytectví. Myslím, že všichni chápeme, co to znamená. Dodržování zákona křesťany vedlo k

pokryteckému chování, proti němuž chce apoštol rázně a přesvědčivě bojovat. Pavel byl čestný, měl své chyby - mnohé, jeho povaha byla hrozná - ale byl čestný. Co je to pokrytectví? Když říkáme: „Pozor, je to pokrytec“, co tím myslíme? Co je to pokrytectví? Můžeme říci, že je to strach z pravdy. Pokrytec se bojí pravdy. Člověk raději předstírá, než aby byl sám sebou. Je to jako líčení duše, jako líčení postoje, jako líčení způsobu jednání: není to pravda. „Bojím se pokračovat tak, jak jsem, a těmito postoji se maskuji.“ A přetvářka brání odvaze mluvit pravdu otevřeně, a tak snadno unikáme povinnosti mluvit ji vždy, všude a navzdory všemu. Fikce vás přivádí k tomuto: k polopravdám. A polopravdy jsou fikcí: protože pravda je pravda, nebo není pravda. Ale polopravdy jsou takový způsob jednání, který není pravdivý. Jak jsem již řekl, člověk se raději přetvařuje, než aby byl sám sebou, a

přetvářka mu brání v odvaze otevřeně říkat pravdu. A tak se člověk vyhýbá povinnosti - a to je přikázání - říkat vždy a všude pravdu a říkat ji navzdory všemu. A v prostředí, kde se mezilidské vztahy odehrávají pod zástavou formalismu, se snadno šíří virus pokrytectví. Ten úsměv, který nejde od srdce, ta snaha vycházet dobře s každým dobře, ale vlastně s nikým...

V Bibli je několik příkladů, kde se bojuje proti pokrytectví. Dobrým příkladem boje proti pokrytectví je příběh starého Eleazara, který měl předstírat, že jí maso obětované pohanským bohům, aby si zachránil život: předstírat, že ho jedl, ale nejedl. Nebo předstírat, že jí vepřové, ale jeho přátelé by mu připravili jiné. Ale ten bohabojný muž odpověděl: „Nesluší se,“ řekl, „abychom se ve svém věku přetvařovali, protože by mnozí z mladých soudili, že Eleazar se ve svých devadesáti letech stal

odpadlíkem. Ty bych pro své pokrytectví a okamžik prchavého života hanebně oklamal a na své stáří tak přivodil potupnou skvrnu.“ (2 Mak 6,24-25). Je upřímný: nejde cestou pokrytectví. Jaký krásný text k zamyšlení, abychom se vzdalovali pokrytectví! Evangelia také uvádějí několik situací, kdy Ježíš důrazně kárá ty, kteří navenek vypadají spravedlivě, ale uvnitř jsou plní falše a nepravosti (srov. Mt 23,13-29). Máte-li dnes trochu času, vezměte si 23. kapitolu Matoušova evangelia a podívejte se, kolikrát Ježíš říká: „pokrytci, pokrytci, pokrytci“, a odhaluje, co je to pokrytectví.

Pokrytec je člověk, který se přetvařuje, lichotí a klame, protože žije s maskou na tváři a nemá odvahu postavit se pravdě. Proto není schopen opravdové lásky - pokrytec neumí milovat - žije pouze sobecky a nemá sílu ukázat

průzračně své srdce. Existuje mnoho situací, kdy může docházet k pokrytectví. Často se skrývá na pracovišti, kde se člověk snaží před kolegy vystupovat navenek přátelsky, zatímco jeho soutěživost ho vede k tomu, že jim zasadí ránu do zad. V politice se nezřídka objevují pokrytci, kteří prožívají rozpolcenost mezi tím jak vystupují na veřejnosti a jak v soukromí. Pokrytectví v církvi je obzvláště odporné. A bohužel je v církvi pokrytectví a je mnoho křesťanů a mnoho pokryteckých duchovních. Nikdy bychom neměli zapomínat na slova Páně: „Ale vaše řeč ať je: ano, ano – ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého.“ (Mt 5,37). Bratři a sestry, zamysleme se dnes nad tím, co Pavel odsuzuje a co odsuzuje Ježíš: nad pokrytectvím. A nebojme se být pravdiví, mluvit pravdu, slyšet pravdu, přizpůsobit se pravdě. Tímto způsobem můžeme milovat. Pokrytec neumí milovat. Jednat jinak než podle pravdy znamená ohrozit

jednotu v církvi, jednotu, za kterou
se modlil sám Pán.

www.vaticannews.va/cs / Rome
Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/list-
galatanum-pokrytectvi-papez-frantisek/](https://opusdei.org/cs-cz/article/list-galatanum-pokrytectvi-papez-frantisek/)
(19.01.2026)